

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงการผลิต และรายรับจากการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ 2) ศึกษาการตลาดของปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ และ 3) ศึกษาถึงปัญหา ด้านการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดสตูล และจังหวัดตรัง จำนวน 395 คน ผลการศึกษาแสดงดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 284 คน (ร้อยละ 71.90) และเพศหญิง จำนวน 111 คน (ร้อยละ 28.10) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ซึ่งมีจำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.90) รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี มีจำนวน 114 คน (ร้อยละ 28.80) อายุ 51-60 ปี มีจำนวน 75 คน (ร้อยละ 18.90) อายุ 20-30 มีจำนวน 58 คน (ร้อยละ 14.70) และที่พบน้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มี 22 คน (ร้อยละ 5.70) ซึ่งระดับอายุเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 43.11 ปี ระดับอายุที่มากที่สุดคือ 80 ปี และต่ำสุดคือ 20 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ เทียบเท่า จำนวน 113 คน (ร้อยละ 28.70) รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 109 คน (ร้อยละ 27.60) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ เทียบเท่า จำนวน 99 คน (ร้อยละ 25.30) ระดับปริญญาตรี จำนวน 62 คน (ร้อยละ 15.30) ไม่เคยได้รับการศึกษา มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.80) และที่พบน้อยที่สุดคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.30)

ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 297 คน (ร้อยละ 75.20) รองลงมาคือ มีสถานภาพโสด จำนวน 58 คน (ร้อยละ 14.70) มีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4.00) มีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.80) และที่พบน้อยที่สุดคือ มีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.30) และส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5-6 คน จำนวน 232 คน (ร้อยละ 58.70) รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน จำนวน 76 คน (ร้อยละ

19.20) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คนจำนวน 67 คน (ร้อยละ 17.00) และที่พบน้อยที่สุดคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 20 คน (ร้อยละ 5.10)

ส่วนแรงงานในครอบครัว ที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมันจากสมาชิกในครอบครัว พบว่าส่วนใหญ่มีแรงงานที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมัน 1-3 คน จำนวน 295 คน (ร้อยละ 76.90) รองลงมา มีแรงงานที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมัน 4-6 คน จำนวน 85 คน (ร้อยละ 19.70) และมีแรงงานที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมัน 7-9 คน จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.40) ซึ่งพบน้อยที่สุด

รายได้หรืออาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากการปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนและสวนยาง จำนวน 186 คน (ร้อยละ 47.60) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.50) อาชีพรับจ้างจำนวน 69 คน (ร้อยละ 17.50) รับราชการ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 7.40) ปลูกพืช จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.36) และประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 2.60)

ระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 155 คน (ร้อยละ 39.20) มีระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 6-10 ปี รองลงมา มีระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 111 คน (ร้อยละ 28.10) มีระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 78 คน (ร้อยละ 19.80) มีระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 37 คน (ร้อยละ 9.40) และมีระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 14 (ร้อยละ 3.50) ซึ่งระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน เฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 9.71 ปี ระดับอายุที่มากที่สุด คือ 48 ปี และต่ำสุด คือ 1 ปี แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็น
เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ (n=395)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	284	71.90
2) หญิง	111	28.10
อายุ		
1) อายุ 20-30 ปี	58	14.70
2) อายุ 31-40 ปี	114	28.80
3) อายุ 41-50 ปี	126	31.90
4) อายุ 51-60 ปี	75	18.90
5) อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป	22	5.70
Mean = 43.11 SD = 11.04 Min = 20 Max = 80		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
1) ไม่เคยได้รับการศึกษา	7	1.80
2) ประถมศึกษา	109	27.60
3) มัธยมศึกษาตอนต้น / เทียบเท่า	113	28.70
4) มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า	99	25.30
5) ปริญญาตรี	62	15.30
6) สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.30
สถานภาพสมรส		
1) โสด	58	14.70
2) สมรส	297	75.20
3) แยกกันอยู่	16	4.00
4) หย่าร้าง	9	2.30
5) หม้าย	15	3.80

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1) 1-2 คน	67	17.00
2) 3-4 คน	76	19.20
3) 5-6 คน	232	58.70
4) มากกว่า 6 คน	20	5.10
Mean = 2.50 SD = 0.83 Min = 1 Max = 9		
แรงงานที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมัน		
1) 1-3 คน	295	76.90
2) 4-6 คน	85	19.70
3) 7-9 คน	15	3.40
Mean = 2.65 SD = 1.26 Min = 1 Max = 9		
รายได้หรืออาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากการปลูกปาล์มน้ำมัน		
1) รับราชการ	29	7.40
2) ทำสวน, สวนยาง	186	47.60
3) ค้าขาย	93	23.50
4) รับจ้าง	69	17.50
5) ปลูกพืช	6	1.40
6) อื่นๆ	12	2.60
ระยะหรือประสบการณ์ในการผลิตปาล์มน้ำมัน		
1) 1-5 ปี	111	28.10
2) 6-10 ปี	155	39.20
3) 11-15 ปี	78	19.80
4) 16-20 ปี	37	9.40
5) มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	14	3.50
Mean = 9.71 SD = 6.25 Min = 1 Max = 48		

4.2 ข้อมูลการผลิต การตลาด และรายรับจากการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

4.2.1 ข้อมูลการผลิต และการตลาดจากการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

การผลิต และการตลาดจากการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 308 คน (ร้อยละ 78.4) ใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง และใช้แหล่งเงินทุนโดยการกู้ยืม จำนวน 87 คน (ร้อยละ 21.60) ซึ่งจะกู้ยืมมาจากธนาคารและแหล่งเงินกู้ยืมจากที่อื่นๆ เช่น เงินกู้ธนาคาร และสหกรณ์

จำนวนไร่ที่ปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 219 คน (ร้อยละ 55.90) มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา คือ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 20-40 ไร่ จำนวน 99 คน (ร้อยละ 25.30) พื้นที่ 41-60 ไร่ จำนวน 51 คน (ร้อยละ 12.90) พื้นที่ 61-80 ไร่ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 3.80) พื้นที่ 81-100 ไร่ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.30) และมีพื้นที่มากกว่า 100 ไร่ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 0.80) ซึ่งจำนวนพื้นที่ที่ปลูกปาล์มน้ำมันโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 26.61 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดคือ จำนวน 200 ไร่ และน้อยที่สุดคือ จำนวน 2 ไร่

แบบการผลิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 338 คน (ร้อยละ 85.60) มีรูปแบบการผลิตแบบคละเกรด ส่วนที่มีการผลิตแบบคัดเกรด พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 57 คน (ร้อยละ 14.40)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 312 คน (ร้อยละ 79.00) ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมัน มีเพียง 83 คน (ร้อยละ 21.00) เท่านั้นที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมัน

สำหรับระบบการให้น้ำพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 284 คน (ร้อยละ 71.90) ใช้ระบบการให้น้ำแบบพึ่งพาธรรมชาติ เช่น ฝนตกตามฤดูกาล รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.40) ใช้ระบบการให้น้ำแบบสายยาง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน (ร้อยละ 6.10) ใช้ระบบการให้น้ำแบบสปริงเกอร์ และจำนวน 10 คน (ร้อยละ 2.60) ใช้ระบบการให้น้ำแบบระบบหยดน้ำ

ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 293 คน (ร้อยละ 74.30) ใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงและเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน รองลงมาคือ มีการใช้ปุ๋ยชีวภาพ จำนวน 98 คน (ร้อยละ 24.90) และใช้ปุ๋ยชนิดอื่นๆ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 0.80) ส่วนสารเคมีที่ใช้ในแปลงปาล์มน้ำมันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 271 คน

(ร้อยละ 68.50) ใช้สารกำจัดวัชพืช นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 71 คน (ร้อยละ 18.00) มีการใช้สารกำจัดศัตรูพืช และจำนวน 53 คน (ร้อยละ 13.50) ใช้สารเคมีอื่นๆ แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลการผลิต การตลาด และรายรับจากการผลิต
ปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ (n=395)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
แหล่งเงินทุน		
1) ของตนเอง	308	78.40
2) กู้	87	21.60
ธนาคาร	53	61.00
สหกรณ์อื่นๆ	15	17.20
อื่นๆ	19	21.80
จำนวนไร่ที่ปลูกปาล์ม		
1) น้อยกว่า 20 ไร่	219	55.90
2) 20-40 ไร่	99	25.30
3) 41-60 ไร่	51	12.90
4) 61-80 ไร่	16	3.80
5) 81-100 ไร่	6	1.30
6) มากกว่า 100 ไร่	4	0.80
Mean = 26.61 SD = 23.87 Min = 2 Max = 200		
แบบการผลิต		
1) คัดเกรด	57	14.40
2) คละเกรด	338	85.60
การอบรมเกี่ยวกับการผลิตปาล์ม		
1) ไม่เคย	312	79.00
2) เคย	83	21.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระบบการให้น้ำ		
1) ระบบหยดน้ำ	10	2.60
2) สปริงเกอร์	24	6.10
3) สายยาง	77	19.40
4) อื่นๆ	284	71.90
ชนิดของปุ๋ย		
1) เคมี	293	74.30
2) ปุ๋ยชีวภาพ	98	24.90
3) อื่นๆ	4	0.80
สารเคมีที่ใช้		
1) สารกำจัดศัตรูพืช	71	18.00
2) สารกำจัดวัชพืช	271	68.50
3) อื่นๆ	53	13.50

4.2.2 ข้อมูลรายรับจากการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

ข้อมูลรายรับจากการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 135 คน (ร้อยละ 34.20) สามารถผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 5,000-25,000 กิโลกรัม รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน (ร้อยละ 26.00) ผลิตปาล์มน้ำมันได้มากกว่า 85,000 กิโลกรัม มีจำนวน 63 คน (ร้อยละ 15.90) ผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 25,001-45,000 กิโลกรัม ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ผลิตปาล์มน้ำมันได้น้อยกว่า 5,000 กิโลกรัม มีจำนวน 34 คน (ร้อยละ 8.50) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน (ร้อยละ 8.20) ผลิตปาล์มน้ำมันได้ระหว่าง 45,001-65,000 กิโลกรัม และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน (ร้อยละ 7.20) สามารถผลิตปาล์มน้ำมันได้ระหว่าง 65,001-85,000 กิโลกรัม ซึ่งคิดปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 98,284.74 ไร่ โดยมีปริมาณผลผลิตมากที่สุด คือ 5,760,000 กิโลกรัม และปริมาณผลผลิตต่ำสุดคือ 48 กิโลกรัม

จำนวนครั้งในการเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 284 คน (ร้อยละ 71.80) มีการเก็บผลผลิตปาล์ม 11-20 ครั้ง รองลงมา คือ 21-30

ครั้ง คิดเป็นจำนวน 94 คน (ร้อยละ 23.70) 1 ถึง 10 ครั้ง จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.70) และมีการเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมันมากกว่า 30 ครั้งขึ้นไป จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.80) ซึ่งมีจำนวนครั้งในการเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมันโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 19.11 ครั้ง โดยมีการเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมันมากที่สุด จำนวน 37 ครั้ง และต่ำสุดจำนวน 2 ครั้ง

ราคาผลผลิตปาล์มต่อกิโลกรัม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 252 คน (ร้อยละ 63.80) ได้ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันจากแหล่งรับซื้อต่อกิโลกรัม 3.10-4.00 บาท รองลงมาคือ 2.1-3.0 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นจำนวน 144 คน (ร้อยละ 28.90) จำหน่ายได้ราคา 4.10-5.00 บาทต่อกิโลกรัม จำนวน 21 คน (ร้อยละ 5.20) และจำหน่ายได้ราคา 1.00-2.00 บาทต่อกิโลกรัม จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.10) ซึ่งราคาผลผลิตปาล์มจากแหล่งรับซื้อต่อกิโลกรัมเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.36 บาท ราคาผลผลิตปาล์มจากแหล่งรับซื้อต่อกิโลกรัมมากที่สุดคือ 4.5 บาทต่อกิโลกรัม และต่ำสุดคือ 1 บาทต่อกิโลกรัม

สำหรับหน่วยงานที่จำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 315 คน (ร้อยละ 79.75) จำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับพ่อค้ารับซื้อ รองลงมาคือ โรงงานปาล์มน้ำมัน คิดเป็นจำนวน 63 คน (ร้อยละ 16.00) ในจำนวน 11 คน (ร้อยละ 2.80) จำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้แก่สหกรณ์ และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.40) จำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้หน่วยงานอื่นๆ แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลรายรับจากการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ (n=395)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปริมาณผลผลิตปาล์ม		
1) น้อยกว่า 5000 กก.	34	8.50
2) 5,000-25,000 กก.	135	34.20
3) 25,001-45,000 กก.	63	15.90
4) 45,001-65,000 กก.	32	8.20
5) 65,001-85,000 กก.	28	7.20
6) มากกว่า 85000 กก.	103	26.00
Mean = 98284.74 SD = 3.40 Min = 48 Max = 5760000		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จำนวนครั้งในการเก็บในปี 2551		
1) 1 ถึง 10 ครั้ง	15	3.70
2) 11-20 ครั้ง	284	71.80
3) 21-30 ครั้ง	94	23.70
4) มากกว่า 30 ครั้งขึ้นไป	3	0.80
Mean = 19.11 SD = 4.05 Min = 2 Max = 37		
ราคาผลผลิตปาล์มต่อกิโลกรัม		
1) 1.0-2.0 บาท	8	2.10
2) 2.1-3.0 บาท	114	28.90
3) 3.1-4.0 บาท	252	63.80
4) 4.1-5.0 บาท	21	5.20
Mean = 3.36 SD = 1.49 Min = 1 Max = 4.5		
หน่วยงานที่จำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้		
1) สหกรณ์	11	2.80
2) พ่อค้ารับซื้อ	315	79.80
3) โรงงานปาล์มน้ำมัน	63	16.00
4) หน่วยงานอื่นๆ	6	1.40

4.3 การทดสอบความสัมพันธ์การใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรกับปริมาณผลผลิตที่ได้รับ

4.3.1 ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 166 คน (ร้อยละ 42.00) มีพื้นที่ให้ผลผลิต (จำนวนต้น/ไร่)ระหว่าง 21-25 ต้น/ไร่ รองลงมา มีพื้นที่ให้ผลผลิตระหว่าง 16-20 ต้น/ไร่ จำนวน 100 คน (ร้อยละ 25.30) มีพื้นที่ให้ผลผลิตระหว่าง 26-30 ต้น/ไร่ จำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.60) มีพื้นที่ให้ผลผลิตมากกว่า 30 ต้น/ไร่ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 10.70) และมีพื้นที่ให้ผลผลิตน้อยกว่า 15 ต้น/ไร่ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.40) ซึ่งพื้นที่

ให้ผลผลิต (จำนวนตัน/ไร่) เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 24.63 ตัน/ไร่ โดยมีพื้นที่ให้ผลผลิต (จำนวนตัน/ไร่) มากที่สุดคือ 33 ตัน/ไร่ และต่ำสุดคือ 13 ตัน/ไร่

การใช้ปุ๋ย (กิโลกรัม/ไร่) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 269 คน (ร้อยละ 68.20) ใช้ปุ๋ยในแปลงปาล์มน้ำมัน จำนวน 0.1-0.5 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 คน (ร้อยละ 15.80) ใช้ปุ๋ยจำนวน 0.6-1.0 กิโลกรัม/ไร่ นอกจากนี้มีการใช้ปุ๋ยจำนวน 1.1-1.5 กิโลกรัม/ไร่ จำนวน 31 คน (ร้อยละ 7.80) มีการใช้ปุ๋ย 1.6-2.0 กิโลกรัม/ไร่ จำนวน 19 คน (ร้อยละ 4.90) และมีการใช้ปุ๋ยมากกว่า 2.0 กิโลกรัม/ไร่ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 3.30) ซึ่งจำนวนครั้งในการใช้ปุ๋ยในแปลงปาล์มน้ำมันโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.82 กิโลกรัม/ไร่ พบว่ามีการใช้ปุ๋ยที่มากที่สุดคือ 2.70 กิโลกรัม/ไร่ และต่ำสุดคือ 0.10 กิโลกรัม/ไร่

การใช้สารเคมี (ลิตร/ไร่) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 337 คน (ร้อยละ 85.40) ใช้สารเคมีในแปลงปาล์มน้ำมัน น้อยกว่า 0.16 ลิตร/ไร่ และพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.30) ใช้สารเคมี มากกว่า 0.95 ลิตร/ไร่ ซึ่งการใช้สารเคมีเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.09 ลิตร/ไร่

จำนวนแรงงาน (ชั่วโมง/ไร่) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้จำนวนแรงงาน 4-6 ชั่วโมง/ไร่ คิดเป็นจำนวน 198 คน (ร้อยละ 51.50) รองลงมาคือ มีการใช้จำนวนแรงงาน 7-9 ชั่วโมง/ไร่ คิดเป็นจำนวน 101 คน (ร้อยละ 26.60) ใช้จำนวนแรงงาน น้อยกว่า 3 ชั่วโมง/ไร่ จำนวน 81 คน (ร้อยละ 18.10) และใช้จำนวนแรงงาน มากกว่า 9 ชั่วโมง/ไร่ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.80) ซึ่งการใช้แรงงานเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 6.64 ชั่วโมง/ไร่ มีการใช้แรงงานมากที่สุดคือ 10 ชั่วโมง/ไร่ และต่ำสุดคือ 1.5 ชั่วโมง/ไร่ แสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลปัจจัยการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

(n=395)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พื้นที่ให้ผลผลิต (จำนวนต้น/ไร่)		
1) น้อยกว่า 15 ต้น/ไร่	9	2.40
2) 16-20 ต้น/ไร่	100	25.30
3) 21-25 ต้น/ไร่	166	42.00
4) 26-30 ต้น/ไร่	77	19.60
5) มากกว่า 30 ต้น/ไร่	42	10.70
Mean = 24.63 SD = 5.89 Min = 13 Max = 33		
ปุ๋ย (กิโลกรัม/ไร่)		
1) 0.1-0.5 กิโลกรัม/ไร่	269	68.20
2) 0.6-1.0 กิโลกรัม/ไร่	62	15.80
3) 1.1-1.5 กิโลกรัม/ไร่	31	7.80
4) 1.6-2.0 กิโลกรัม/ไร่	19	4.90
5) มากกว่า 2.0 กิโลกรัม/ไร่	13	3.30
Mean = 0.82 SD = 5.18 Min = 0.1 Max = 2.7		
สารเคมี (ลิตร/ไร่)		
1) น้อยกว่า 0.16 ลิตร/ไร่	337	85.40
2) 0.16-0.35 ลิตร/ไร่	32	8.00
3) 0.36-0.65 ลิตร/ไร่	20	5.10
4) 0.66-0.95 ลิตร/ไร่	5	1.20
5) มากกว่า 0.95 ลิตร/ไร่	1	0.30
Mean = .09 SD = .15 Min = .00 Max = 1.00		
จำนวนแรงงาน (ชั่วโมง/ไร่)		
1) น้อยกว่า 3 ชั่วโมง/ไร่	81	18.10
2) 4- 6 ชั่วโมง/ไร่	198	51.50
3) 7-9 ชั่วโมง/ไร่	101	26.60
4) มากกว่า 9 ชั่วโมง/ไร่	15	3.80
Mean = 6.64 SD = 5.04 Min = 1.5 Max = 10		

4.3.2 ผลผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

ผลผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 182 คน (ร้อยละ 54.20) มีผลผลิตปาล์มน้ำมัน (จำนวนกิโลกรัม/ไร่) ระหว่าง 1,000-5,000 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมา มีผลผลิตปาล์มน้ำมันน้อยกว่า 1,000 กิโลกรัม/ไร่ จำนวน 90 คน (ร้อยละ 26.80) มีผลผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 5,001-10,000 กิโลกรัม/ไร่ จำนวน 45 คน (ร้อยละ 13.40) มีผลผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 10,001-15,000 กิโลกรัม/ไร่ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.40) มีผลผลิตปาล์มน้ำมันมากกว่า 20,000 กิโลกรัม/ไร่ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.80) และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.50) มีผลผลิตปาล์มน้ำมันระหว่าง 15,001-20,000 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งผลผลิตปาล์มน้ำมัน (จำนวนกิโลกรัม/ไร่) โดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3740.55 กิโลกรัม/ไร่ มีผลผลิตปาล์มน้ำมันมากที่สุดคือ 90,000 กิโลกรัม/ไร่ และต่ำสุดคือ 500 กิโลกรัม/ไร่ แสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลผลผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้
(n=395)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พื้นที่ให้ผลผลิต (จำนวนกิโลกรัม/ไร่)		
1) น้อยกว่า 1,000 กิโลกรัม/ไร่	90	26.80
2) 1,000-5,000 กิโลกรัม/ไร่	182	54.20
3) 5,001-10,000 กิโลกรัม/ไร่	45	13.40
4) 10,001-15,000 กิโลกรัม/ไร่	8	2.40
5) 15,001-20,000 กิโลกรัม/ไร่	5	1.50
6) มากกว่า 20,000 กิโลกรัม/ไร่	6	1.80
Mean = 3740.55 SD = 7832.77 Min = 500 Max = 90,000		

4.3.3 ความสัมพันธ์การใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรกับปริมาณผลผลิตที่ได้รับ

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบเชิงชั้น (Hierarchical Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวคือ พื้นที่ให้ผลผลิต (จำนวนตัน/ไร่) ปุ๋ย (กิโลกรัม/ไร่) สารเคมี (ลิตร/ไร่) และจำนวนแรงงาน (ชั่วโมง/ไร่)

ก่อนที่จะวิเคราะห์การถดถอยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อผลผลิตปาล์มน้ำมัน (กิโลกรัม/ไร่) นั้น จะขอนำเสนอค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) ของตัวแปรต่างๆ ที่จะวิเคราะห์การถดถอย เพื่อตรวจสอบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือไม่ (multicollinearity) รายละเอียดดังตาราง 4.6 ซึ่งพบว่า ค่าสหสัมพันธ์มีค่าค่อนข้างต่ำ แสดงถึงการไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงชั้น จึงสามารถนำตัวแปรอิสระเหล่านี้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการถดถอยได้

ตารางที่ 4.6 เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยแบบเชิงชั้น

ตัวแปร	X ₂	X ₃	X ₄
X ₁	.113*		
X ₂	.145**	.043	
X ₃	.179**	.133*	.218**
Mean	1.753	.819	.090
Std. Deviation	1.790	5.179	.145

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

4.3.3.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตปาล์มน้ำมัน (กิโลกรัม/ไร่) ซึ่งมีรายละเอียดตัวแปรต่างๆ ที่ใช้วิเคราะห์เป็นรูปแบบสมการฟังก์ชันการผลิต คือ Linear Production Function

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4$$

Y หมายถึง จำนวนผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมดที่ได้รับจากการผลิต (กิโลกรัม) หารด้วยจำนวนพื้นที่ที่ให้ผลผลิตมีหน่วยเป็นกิโลกรัมต่อไร่

X_1 หมายถึง จำนวนพื้นที่ที่ได้รับผลผลิตมีหน่วยเป็นจำนวนตันต่อไร่

X_2 หมายถึง จำนวนปุ๋ยเคมีทั้งหมดที่เกษตรกรใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมัน กิโลกรัม หารด้วยจำนวนพื้นที่ที่ได้รับผลผลิตมีหน่วยเป็นกิโลกรัมต่อไร่

X_3 หมายถึง ปริมาณสารเคมีทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมัน เนื่องจากสารเคมีในการผลิตปาล์มน้ำมันมีหลายชนิด เช่น ยาฆ่าแมลง ยากำจัดวัชพืช ซึ่งยาและสารเคมีประเภทต่างๆ เหล่านี้มากกว่าร้อยละ 95 ที่เกษตรกรใช้ มีลักษณะเป็นน้ำ ตราหรือยี่ห้อของสารเคมีที่เกษตรกรแต่ละรายใช้ไม่ค่อยแตกต่างกัน เพื่อให้ง่ายในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้ยาและสารเคมีประเภทดังกล่าวอยู่ในหมวดเดียวกัน มีหน่วยการใช้เป็นลิตรแล้วหารด้วยจำนวนพื้นที่ที่ได้รับผลผลิตหน่วยการใช้ที่ได้เป็นลิตรต่อไร่

X_4 หมายถึง จำนวนชั่วโมงในการทำงานทั้งหมดของเจ้าของและแรงงานจ้าง ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น การให้น้ำ การให้ปุ๋ย การพ่นสารเคมี การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการตัดแต่งกิ่งปาล์มน้ำมันรวมถึงการดูแลรักษา ชั่วโมงการทำงานทั้งหมดหารด้วยจำนวนพื้นที่ที่ได้รับผลผลิต มีหน่วยเป็นชั่วโมงต่อไร่

4.3.3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลต่อผลผลิตปาล์มน้ำมัน (กิโลกรัม/ไร่) ปัจจัยด้านพื้นที่ให้ผลผลิต (จำนวนตัน/ไร่) ปัจจัยด้านปุ๋ย (กิโลกรัม/ไร่) ปัจจัยด้านสารเคมี (ลิตร/ไร่) และปัจจัยด้านจำนวนแรงงาน (ชั่วโมง/ไร่) ซึ่งได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบเชิงชั้นของปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตปาล์มน้ำมัน (กิโลกรัม/ไร่) ของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

ตัวแปรอิสระ	B	t	Sig.
X ₁	-33.070	6.001	.944
X ₂	599.134	-.071	.000**
X ₃	1452.130	7.773	.616
X ₄	-543.568	.502	.046*
R ² =0.315 F=15.203 Sig F.=.000 ^a			
* .05 ** .01			

จากตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบเชิงชั้นของปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตปาล์ม น้ำมัน (กิโลกรัม/ไร่) ของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตปาล์ม น้ำมันของ เกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ ได้แก่ จำนวนปุ๋ยเคมีทั้งหมดที่เกษตรกรใช้ในการผลิตปาล์ม น้ำมัน (กิโลกรัม/ไร่) ที่ความเชื่อมั่น 0.01 และจำนวนชั่วโมงในการทำงานทั้งหมดของเจ้าของและ แรงงานจ้างที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (ชั่วโมง/ไร่) ที่ความเชื่อมั่น .05 โดยมีค่า R²=0.315 แสดงถึงฟังก์ชันการผลิตนี้มีผลต่อผลผลิตปาล์ม น้ำมันร้อยละ 31.5 และ Sig F.=.000 ซึ่งเป็นไปตามมติฐานการที่ตั้งไว้ คือปัจจัยการผลิตของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับ ปริมาณผลผลิตที่ได้รับ

4.4 ปัญหาด้านการผลิต และการตลาดปาล์ม น้ำมันของปาล์ม น้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ ภาคใต้

4.4.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการผลิตปาล์ม น้ำมัน

1) ระบบการให้น้ำ

- ผลจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติในการ เพาะปลูก ทำให้ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงที่ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ส่วนเกษตรกร บางส่วน ที่ไม่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากมีการวางระบบน้ำในการจัดการสวนปาล์ม น้ำมัน เช่น การวางระบบน้ำหยด หรือสปริงเกอร์ แต่เงินลงทุนเกี่ยวกับระบบสปริงเกอร์ ต้องลงทุน

ประมาณ 8,000-10,000 บาท ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีเงินลงทุนในการติดตั้งระบบดังกล่าว และบางพื้นที่ที่มีความสูงชันยากต่อการติดตั้งระบบน้ำ เป็นต้น

2) การเก็บเกี่ยวผลผลิต

- โรงงานไม่รับซื้อผลผลิต ในกรณีที่มีผลผลิตปาล์มน้ำมันออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากหรือปาล์มน้ำมันล้นตลาด ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบอย่างหนัก เนื่องจากมีผลผลิตปาล์มเป็นประจำทุกเดือน จึงทำให้เกษตรกรขาดรายได้เพราะไม่สามารถนำผลผลิตไปจำหน่ายหรือเก็บไว้ได้ รายได้ และการจ้างคนงานเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน มีอัตราค่าจ้างค่อนข้างสูงเกินไปจึงส่งผลให้ผู้ผลิตปาล์มน้ำมันได้รับผลกระทบโดยตรง

3) ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตด้านอื่นๆ

- ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ต้องการสารอาหารมาก เกษตรกรจึงจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยเคมีในการบำรุงต้นปาล์มน้ำมันเพื่อให้มีผลผลิตมาก ส่งผลทำให้มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงเนื่องจากราคาปุ๋ยผูกพันอยู่กับน้ำมันปิโตรเลียม

- การเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยยานพาหนะ เนื่องจากต้องใช้ยานพาหนะช่วยในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้การเก็บเกี่ยวในช่วง 3-5 ปีแรก ไม่สะดวก เพราะต้นปาล์มมีขนาดเตี้ย ทำให้การขนถ่ายและบรรทุกในแปลงเพาะปลูกมีความลำบากและล่าช้า

- ต้นทุนการผลิตผลและการบำรุงรักษาปาล์มน้ำมันมีราคาสูง เช่น ปุ๋ยมีราคาสูงขึ้น แต่ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันต่ำลง รายได้จากการจำหน่ายปาล์มน้ำมันมีอัตราต่ำกว่ารายจ่ายในการผลิตและบำรุงรักษาปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

4.4.2 ปัญหาทางด้านการตลาดของเกษตรกร

1) ปัญหาด้านราคา

- ราคา มีความไม่แน่นอน และมีราคาซื้อต่ำ
- ไม่มีการประกันราคาปาล์มน้ำมันให้กับเกษตรกร ทำให้ราคาผลผลิตต่ำ
- พ่อค้าคนกลาง มีการเอารัดเอาเปรียบเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมัน โดยการรับซื้อผลผลิตที่ต่ำ และเกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต

2) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน

- เกษตรกรไม่ได้รับความสะดวกในเรื่องราคา การบริการ และการเปลี่ยนแปลงของราคาโดยไม่ได้บอกล่วงหน้า ทำให้เกษตรกรเสียเปรียบต่อผู้รับซื้อปาล์มน้ำมัน

- ขาดการแข่งขันกันทางการตลาดรับซื้อ กล่าวคือ ผู้รับซื้อผลผลิตรายใหญ่ส่วนใหญ่มีการตกลงราคาร่วมกัน จึงสามารถตกลงราคาซื้อได้

4.4.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมัน

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสำหรับผู้ผลิตปาล์มน้ำมัน ดังนี้

4.3.1 ด้านระบบการให้น้ำ

1) ภาครัฐควรมีระบบชลประทานหรือแหล่งน้ำสำหรับด้านการเกษตร เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำในการทำการเกษตรโดยตรง

2) ภาคใต้มีฝนตกชุกอยู่ตลอดเวลา เหมาะสำหรับเกษตรกรที่ใช้ระบบตามธรรมชาติ ซึ่งมีความเพียงพอต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ส่วนการใช้ระบบน้ำหยดเป็นอีกหนึ่งวิธีสำหรับเกษตรกรรายใหญ่หรือกลุ่มผู้ที่มีผลผลิตจำนวนมาก หรือกลุ่มของบริษัทต่างๆ ซึ่งจะทำให้ต้นปาล์มมีโอกาสรอดตายสูง และมีผลผลิตจำนวนมากขึ้นแต่จะมีค่าใช้จ่ายสำหรับการลงทุนที่ค่อนข้างสูง

3) ควรติดตั้งระบบน้ำในแปลงเพาะปลูก เพราะสามารถควบคุมดูแลได้ง่าย และทำให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันมีคุณภาพมาตรฐาน เนื่องจากการปลูกต้นกล้าปาล์มน้ำมันมีสำคัญมาก จึงควรมีระบบการจัดการน้ำที่ดีและเพียงพอ

4.3.2 การเก็บเกี่ยว

- การคมนาคมบางจุดมีภาวะเสี่ยงในการขนส่ง เช่น พื้นที่สูงชัน อาจก่อให้เกิดอันตรายและอุบัติเหตุได้ เป็นต้น

- การเก็บเกี่ยวโดยยานพาหนะ ในช่วงระยะเวลา 3-5 ปีแรก จะมีความยากลำบากและไม่สะดวก เนื่องจากต้นปาล์มน้ำมันเตี้ย และขนาดของรถบรรทุกหรือรถกระบะที่ใช้ในการขนถ่ายผลผลิตมีขนาดใหญ่

- การจ้างคนงาน ควรจ้างเฉพาะบุคคลที่ใจได้เพราะถูกจ้างอาจจะนำผลผลิตบางส่วนไปขาย ทำให้เจ้าของขาดทุนได้

4.3.3 ด้านราคา

1) ราคารับซื้อผลผลิต ไม่แน่นอน ภาครัฐบาลควรดำเนินการแทรกแซงราคาหรือให้ความช่วยเหลือในการกำหนดราคา หรือประกันราคาเช่นเดียวกับพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ

2) ภาครัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่เกษตรกร ในการจำหน่ายผลผลิตและเป็นการผลักดันให้เกิดการแข่งขัน ระหว่างพ่อค้าคนกลางเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ราคาของปาล์มน้ำมันสูงตามไปด้วย

4.3.4 แหล่งรับซื้อ

- 1) ควรให้มีแหล่งรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมัน ที่มีความน่าเชื่อถือ และมีหน่วยงานรองรับมาตรฐาน เนื่องจากรับซื้อแต่ละที่มีมาตรฐานในการรับซื้อที่แตกต่างกัน
- 2) ควรส่งเสริมให้มีการแข่งขันระหว่างพ่อค้าคนกลาง
- 3) มีการกำหนดราคากลางที่ชัดเจน ดังเช่นกรณี การซื้อขายยางพารา เป็นต้น

4.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ในมุมมองของภาคเอกชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินโครงการวิจัย การผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดประชุมสัมมนาเรื่อง “ปัญหาและแนวโน้มการเติบโตของธุรกิจปาล์ม น้ำมันในพื้นที่ภาคใต้” ขึ้น เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเติบโต และปัญหาของธุรกิจปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

4.5.1 ปัญหาตลาดปาล์มน้ำมัน

1) ปัญหาการจำหน่ายต้นกล้าปาล์มน้ำมัน จะเกี่ยวข้องกับการขยายพื้นที่การผลิต หากการขยายพื้นที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายดังที่ภาครัฐวางแผนไว้ประมาณ 400,000 ไร่/ปี ทำให้เกิดปัญหาต้นกล้าค้างแปลงจำหน่ายไม่หมด

2) ปัญหาเรื่องผลผลิตและราคาทะลายปาล์ม ปัจจุบันราคาปาล์มทะลายเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50-4.50 บาทต่อกิโลกรัม คาดว่าราคาจะสมดุลอยู่ในเกณฑ์นี้ไปตลอด ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายด้านพลังงานไบโอดีเซลของภาครัฐมีความชัดเจน ซึ่งปัจจุบันน้ำมันดีเซลทุกหยดจะผสมน้ำมันปาล์ม 3% หรือ B3 และขยับขึ้นเป็น B5 ทั่วประเทศภายในปี 2555 ดังนั้นปาล์มน้ำมันส่วนที่เกินจากปริมาณภายในและโควต้าส่งออก จะนำมาผลิตเป็นไบโอดีเซล

3) ช่องทางการขายผลผลิต ระบบการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร จะผ่านผู้รวบรวมหรือลานเท ส่วนเกษตรกรที่มีรถบรรทุกเองจะขายตรงให้กับทางโรงงานสกัดน้ำมัน ซึ่งราคาขายจะใกล้เคียงกัน แต่มีบางโรงงานหากเกษตรกรนำมาขายโดยตรง จะบวกเงินรับซื้อเพิ่มให้แก่เกษตรกรอีก 20-30 สตางค์ต่อกิโลกรัม เนื่องจากปาล์มทะเลลายที่ส่งตรงมาโรงงานหลังเก็บเกี่ยวภายใน 24 ชั่วโมง จะทำให้ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันดีและมีกรดอิสระเกิดขึ้นน้อย

ส่วนระบบการจำหน่ายน้ำมันดิบของโรงงานสกัด จะขายให้กับโรงกลั่นน้ำมันบริสุทธิ์ (refinery factory) ซึ่งจะตั้งโรงงานอยู่ที่จังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรปราการและปทุมธานี ปัจจุบันโรงสกัดปาล์มน้ำมันแถบภาคใต้ ได้เริ่มดำเนินการตั้งโรงกลั่นน้ำมันควบคู่ไปด้วย เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและลดค่าขนส่ง

4.5.2 ปัญหาการผลิตปาล์มน้ำมัน

1) ด้านความรู้ทางวิชาการ กล่าวคือ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ควรมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับ การใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องวิธี การวางผังปลูก และการจัดการจัดแปลงอื่น ๆ เช่น การตัดต่างทางใบ การจัดการเก็บเกี่ยว และการกำจัดวัชพืช เป็นต้น

2) ด้านต้นกล้าปาล์มน้ำมัน เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพันธุ์ปาล์ม กล่าวคือ คัดเลือกพันธุ์ปาล์มน้ำมันไม่เหมาะสมกับพื้นที่การเพาะปลูก นอกจากนี้เกษตรกรบางราย ซื้อต้นกล้าจากแปลงเพาะที่ไม่ได้มาตรฐาน โดยคำนึงถึงเฉพาะต้นกล้าที่มีราคาถูก หรือผู้เพาะกล้าบางรายขาดข้อมูลทางวิชาการเพื่อใช้ในการแนะนำ ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับต้นกล้าที่มีคุณภาพในการเพาะปลูก ซึ่งจะเป็นปัญหาในระยะยาวต่อไปและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอีกด้วย เนื่องจากผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ

3) ด้านพื้นที่เพาะปลูก เนื่องจากพื้นที่ภาคใต้ ไม่สามารถขยายเพิ่มได้อีก เนื่องจากเกษตรกรยังสนใจที่จะปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่อง เพราะมีราคาสูง นอกจากนี้ในส่วนของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนปาล์มคุณภาพต่ำ ประมาณ 40,000 ไร่ ยังมีการรื้อแปลงปลูกใหม่น้อย เพราะทำให้เกษตรกรขาดเงินทุนในการรื้อแปลงปลูกใหม่ ส่งผลให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าวไม่ได้คุณภาพ ซึ่งเป็นมูลค่าการขาดทุนในภาพรวมของตลาดปาล์มน้ำมันเช่นกัน

4) ด้านต้นทุนการผลิต กล่าวคือ เกษตรกรยังต้องลงทุนด้วยปุ๋ยเคมีค่อนข้างสูง เนื่องจากราคาปุ๋ยผูกมัดอยู่กับราคาน้ำมันปิโตรเลียม ส่วนต้นทุนแรงงานเก็บเกี่ยวยังอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม คือประมาณ 300-400 บาทต่อปาล์มทะเลายจำนวน 1 ต้น

5) ด้านปัจจัยเสริม เพื่อให้การปลูกปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ขาดปัจจัยเสริมที่สำคัญ ซึ่งส่งผลให้การผลิตปาล์มน้ำมันมีผลผลิตที่มีคุณภาพ กล่าวคือ เกษตรกรขาดแหล่งน้ำที่มาสืบสนับสนุนในการวางระบบสปริงเกอร์ เนื่องจากเกษตรกรขาดเงินลงทุนเกี่ยวกับระบบสปริงเกอร์ ซึ่งต้องลงทุนสูงประมาณ 8,000-10,000 บาทต่อไร่ และเกษตรกรไม่ได้ลงทุนในเกี่ยวกับเครื่องทุ่นแรง เช่น แทรคเตอร์ขนาดเล็กที่ติดเครื่องตัดหญ้า และเครื่องพ่นยา เป็นต้น

4.5.3 บทบาทของภาครัฐต่อธุรกิจปาล์มน้ำมัน

- 1) รัฐบาลควรสนับสนุนเงินทุนในการปรับเปลี่ยนจากพื้นที่รกร้างว่างเปล่ามาปลูกปาล์ม
น้ำมัน
- 2) รัฐบาลควรประกาศพื้นที่ที่เหมาะสม เป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน
- 3) รัฐบาลต้องเข้ามากำกับดูแลราคาทะเลายปาล์ม ให้มีความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เช่น การประกันราคาขั้นต่ำ การซื้อขายคิดจากเปอร์เซ็นต์น้ำมัน การควบคุมเรื่องตาซังให้มีความเที่ยงตรง เป็นต้น
- 4) ภาครัฐควรส่งเสริมเขตอุตสาหกรรมต่อเนื่องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำมันปาล์ม
- 5) ภาครัฐบาล ควรจัดตั้งองค์กรเฉพาะขึ้นมา เพื่อกำกับดูแลและควบคุมกิจการปาล์ม
น้ำมัน เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมยางพาราที่มีสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางกำกับ
ดูแลยางพารา เพื่อไม่ให้เกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบ

4.5.3 บทบาทของภาคเอกชนที่มีผลต่อธุรกิจปาล์มน้ำมัน

- 1) เอกชนควรลงทุนแปลงเพาะกล้าที่ได้มาตรฐาน และเพาะกล้าปาล์มพันธุ์ดี เพื่อ
จำหน่ายให้แก่เกษตรกร
- 2) เอกชนควรตั้งโรงงานสกัดน้ำมัน เพื่อรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันจากเกษตรกรโดยตรง
- 3) เอกชนควรตั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น โรงงานครีมเทียม โรงงานขนมขบเคี้ยว
 เป็นต้น

4.5.4 แนวโน้มธุรกิจปาล์มน้ำมันในอนาคต

ธุรกิจปาล์มน้ำมันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้แก่ โรงงานผลิตน้ำมัน B100 เพื่อนำไปผสมกับปิโตรเลียมใช้ในเครื่องยนต์ดีเซล, โรงงานสกัดวิตามินอี เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร เครื่องสำอาง สินค้าอุปโภค, และโรงงานชีวมวลที่ใช้ผลผลิตพลอยได้ (by product) จากโรงงานสกัดน้ำมัน เป็นต้น

4.5.5 แนวโน้มการปลูกปาล์มน้ำมันในอนาคต ประมาณ 5-10 ปีข้างหน้า

- 1) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จะขยายตัวได้ไม่มากนัก
- 2) เกษตรกรจะปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่เดิม แต่จะเน้นใช้พันธุ์ที่มีคุณภาพสูง
- 3) เกษตรกรที่ปลูกยางพาราบางพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องโรคใบร่วง จะเปลี่ยนมาปลูกปาล์มน้ำมันแทน
- 4) พื้นที่นาข้าวร้างและนาทุ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา จะปรับเปลี่ยนมาปลูกปาล์มน้ำมัน
- 5) พื้นที่ในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งรัฐบาลส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยพื้นที่เป้าหมายของรัฐบาล จนถึงปี 2563 ตั้งเป้าหมายไว้ 8 ล้านไร่ ซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ประมาณ 3.2 ล้านไร่ และคาดว่าจะปลูกได้จริงประมาณ 4-5 ล้านไร่ (รวมทั้งประเทศ)

ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชพลังงานที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทนและลดการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งภาครัฐบาลได้กำหนดให้นโยบายด้านพลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติ โดยสนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน ส่งผลให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การจัดการระบบน้ำ การจัดการการเก็บเกี่ยวและผลิต การใช้เทคโนโลยีในการผลิต และปัญหาด้านการตลาด เป็นต้น เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้ทางวิชาการและความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ตลอดจนผู้เพาะต้นกล้าที่จกฉวยโอกาสในการเอารัดเอาเปรียบโดยการจำหน่ายต้นกล้าที่ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดปัญหาในระยะยาวตามมา คือ ผลผลิตไม่มีคุณภาพ และไม่คุ้มค่าการลงทุน ดังนั้น เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จะต้องให้ความสำคัญและ

คัดเลือกพันธุ์ให้เหมาะกับพื้นที่ เพื่อจะได้เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนในการผลิต และจำเป็นต้องมีการจัดการด้านการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้องด้วย และเพื่อให้การเพาะปลูกปาล์มน้ำมันของไทยมีความยั่งยืนและเป็นพืชพลังงานที่แท้จริง หน่วยงานและองค์กรทุกภาคส่วน ควรมีการวางระบบและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการปาล์มน้ำมันร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม และเร่งผลักดันให้มีกลไกการตลาดของปาล์มน้ำมันให้เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

